

Αποζημιώσεις για απώλεια εισοδήματος λόγω μόνιμης ανικανότητας ή μείωσης εισοδηματικής ικανότητας

Του κ. Αλέξανδρου-Μάριου Α. Κουκούνη

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου Κεφ.148, οποιοδήποτε πρόσωπο υφίσταται ζημιά από ατύχημα λόγω αστικού αδικήματος (π.χ. αμέλεια, παράβαση των εκ του νόμου και κανονισμών απορρεόντων καθηκόντων), δικαιούται να αναζητήσει από το πρόσωπο το οποίο διέπραξε ή ευθύνεται για το αστικό αυτό αδίκημα τις θεραπείες τις οποίες το Δικαστήριο έχει εξουσία να χορηγήσει.

Οι θεραπείες που μπορεί ένα θύμα να αναζητήσει από το αδικοπραγούντα για αποζημίωση των ζημιών που υπέστηκε χωρίζονται σε δυο βασικές κατηγορίες, τις ειδικές και τις γενικές αποζημιώσεις.

Οι ειδικές αποζημιώσεις είναι αυτές που αφορούν τις ειδικές ζημιές του θύματος, δηλαδή αυτές που μπορούν εύκολα να υπολογιστούν σε χρήμα και που ως επί το πλείστον αφορούν απώλεια εισοδήματος, έξοδα για ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη, ζημιές οχημάτων και οποιαδήποτε άλλα έξοδα στα οποία υφίσταται το θύμα εξαιτίας του ατυχήματος.

Οι γενικές αποζημιώσεις είναι αυτές που αφορούν τις σωματικές βλάβες του θύματος, τον πόνο, την ταλαιπωρία, την ψυχική οδύνη και την απώλεια απολαύσεων και ανέσεων της ζωής που υπέστη το θύμα εξαιτίας του ατυχήματος και διακρίνονται από το χαρακτηριστικό ότι πολύ πιο δύσκολα υπολογίζονται σε χρήμα.

Για τον υπολογισμό των γενικών αποζημιώσεων, το Δικαστήριο καθοδηγείται από κλίμακες που καθορίστηκαν με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου που αντανακλούν το είδος και τη σοβαρότητα των σωματικών βλαβών του θύματος.

Υπάρχει όμως μια κατηγορία ζημιών που παρόλο που έχει κάποια ομοιότητα με τις ειδικές αποζημιώσεις, εμπίπτει στις γενικές αποζημιώσεις λόγω της δυσκολίας στον υπολογισμό της σε χρήμα ειδικά στην περίπτωση ανήλικων θυμάτων, και αυτή είναι η απώλεια εισοδήματος λόγω μόνιμης ανικανότητας ή μείωσης εισοδηματικής ικανότητας.

Στην πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην *Πολιτική Έφεση Αρ.37/2007 ημερομηνίας 23/5/2008*, γίνεται ανάλυση των διαφόρων τρόπων υπολογισμού των γενικών αποζημιώσεων για απώλεια εισοδήματος λόγω μόνιμης ανικανότητας ή μείωσης εισοδηματικής ικανότητας που κατά καιρούς τα Δικαστήρια έχουν ακολουθήσει.

Στην εν λόγω υπόθεση αναφέρεται ότι «ο κλασικός τρόπος υπολογισμού των αποζημιώσεων αυτών είναι με τη χρήση πολλαπλασιαστή και πολλαπλασιαστέου», με τον πολλαπλασιαστή να αντιπροσωπεύει τον αριθμό των χρόνων που αναμένεται να διαρκέσει η εν λόγω απώλεια εισοδήματος και τον πολλαπλασιαστέο να αντιπροσωπεύει την ετήσια υπολογιστέα απώλεια εισοδήματος με βάση το εισόδημα του θύματος ή στην περίπτωση ανήλικων θυμάτων το εισόδημα του επαγγέλματος που θα ακολουθούσε ο ανήλικος (π.χ. το εισόδημα του επαγγέλματος του πατέρα του) ή το μέσο εθνικό εισόδημα.

Επιπλέον, το Ανώτατο Δικαστήριο αναφέρεται «στην μεθοδολογία του κατ' αποκοπήν ποσού» που χρησιμοποιήθηκε στην *Πολιτική Έφεση Αρ.11444 ημερομηνίας*

14/6/2006, όπου παρά την έλλειψη μαρτυρίας για τα εισοδήματα που θα είχε ο εκεί 16χρονος ενάγων από το νέο επάγγελμα που είχε επιλέξει, η πιστοποιημένη ιατρικά φυσική ανικανότητα του λόγω τροχαίου δυστυχήματος, μπορούσε να οδηγήσει σε ένα «καθ' υπολογισμόν» ποσό αποζημιώσεων για απώλεια εισοδηματικής ικανότητας, δεδομένου ότι υπήρχε μαρτυρία ότι διακρινόταν στην καλαθόσφαιρα και συμμετείχε σε αναγνωρισμένη ομάδα.

Στις Πολιτικές Εφέσεις Απ.7378-7379 ημερομηνίας 30/5/1991, το Ανώτατο Δικαστήριο αναλύει τη μεθοδολογία του κατ' αποκοπήν ποσού αναφέροντας ότι «η επιδίκαση αποζημιώσεων για μελλοντική απώλεια απολαβών δεν προϋποθέτει σε κάθε περίπτωση, την ύπαρξη εκείνων των συγκεκριμένων στοιχείων που θα επέτρεπαν την υιοθέτηση της μεθόδου του πολλαπλασιαστή. Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες όσο και αν δεν υπάρχει άμεση επίδραση πάνω στα εισοδήματα του τραυματισμένου εντοπίζεται, εντούτοις, πραγματικός ή ουσιαστικός κίνδυνος να υποστεί στο μέλλον οικονομική ζημιά εξαιτίας της μείωσης της ικανότητας για επικερδή εργασία.....Σε τέτοιες περιπτώσεις, το Δικαστήριο ανάλογα με το μέγεθος του κινδύνου, της υπολογιζόμενης χρονικής του διάρκειας, αλλά και με βάση όλους τους παράγοντες που, ανάλογα με τα γεγονότα της κάθε υπόθεσης είναι σχετικοί, μπορεί να επιδικάσει ένα συνολικό ποσό ως δίκαιο αντιστάθμισμα»

Τελειώνοντας, είναι ευδιάκριτη η δυσκολία που αντιμετωπίζει το Δικαστήριο στον υπολογισμό ενός εύλογου ποσού αποζημιώσεων για απώλεια εισοδήματος λόγω μόνιμης ανικανότητας ή μείωσης εισοδηματικής ικανότητας, η οποία αντανakλάται και στην Αγγλική υπόθεση *Connolly v Camden and Inslington AHA (1981) 3 All ER 250* όπου αναφέρεται σε ελεύθερη μετάφραση ότι «είναι όλα πολύ προβληματικά, πολύ τεχνητά, πολύ υποθετικά, πολύ δύσκολα.»

Ο κ. Αλέξανδρος-Μάριος Α. Κουκούνης είναι δικηγόρος και συνétairos στη Δικηγορική Εταιρεία Ανδρέας Κουκούνης & Σία ΔΕΠΕ. (www.coucounis.com)